نگاه

آفت و فرصت‌طلبان

داریوش قنبری
فعال اصلاح‌طلب و نماینده پیشین مجلس

یکی از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های اصلاح‌طلبان، برخورداری از پایگاه اجتماعی بزرگ است؛ سال‌های که اتفاقا رقبا هم طعم آن را داشته و درصدد این هستند که این پایگاه اجتماعی را مصادره‌به‌مطلوب کنند. آنها سعی دارند یکسری جریان‌های بدلی اصلاح‌طلبانه راه بیندازند و از این طریق از این پایگاه اجتماعی سوءاستفاده کنند. بدفهم از این جریان‌ها بعضی اصلاح‌طلبان هم بودند که قصد بهره‌گیری از پایگاه‌های اجتماعی اصلاح‌طلبان را داشتند و موفق شدند تا به تشکل‌های اصلاح‌طلبانه ورود پیدا کنند.

جا دارد تا در این فرصت توضیحی هم درباره فرصت‌طلبان داده شود. این عده افرادی هستند که اعتقاد جدی و اساسی به جریان خاصی ندارند و تنها به‌دنبال نفع خود هستند و برای این کار هم دست به سوءاستفاده می‌زنند که این کار دقیقا مظهر فساد است. اگر فساد اقتصادی به ثروتمندشدن افراد از جیب مردم منجر می‌شود، کار فرصت‌طلبان سیاسی هم صاحب‌قدرت‌شدن یا استفاده از عقیده دیگران است.

اما اصلاح‌طلبان در شرایط فعلی باید این موضوع را مدنظر داشته باشند که جریان‌های ساختگی در کمین هستند؛ جریان‌هایی که در موعد انتخابات سر بر می‌آورند و قصد دارند تا خود را به اصلاح‌طلبان نزدیک و از موقعیت اجتماعی آنها سوءاستفاده کنند. خیلی از افراد در چندسال گذشته یعنی زمانی که محمود احمدی‌نژاد ریاست دولت را برعهده داشت، جزء تشکیلات عقیده خود مبنی بر اصلاح‌طلبودن را افراز کنند و حتی سعی داشتند با دولت کنار بیایند. جالب این است که همین افراد امروز با تغییر دولت، رنگ عوض کرده و ادعای اصلاح‌طلبی دارند.

تاکید من بر این نکته این است که این افراد باید شناسایی شوند به عقیده من، خطر این افراد فرصت‌طلب از اصلاح‌طلبان ساختگی که جریان مقابل به راه انداخته، بیشتر است. اما برای رفع این مشکل باید یک تشکیلات منسجم به فعالیت بپردازد و کار تشکیلاتی را به‌صورت جدی در دستور کار قرار دهد.

در انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم، به‌خاطر بهره‌مندی از ظرفیت اشخاصی چون سیدمحمد خاتمی و اکبر هاشمی‌رفسنجانی، ضعف تشکیلاتی جبهه اصلاحات به‌نوعی پوشش داده شد و توانستیم در این انتخابات پیروز شویم. اما باید توجه داشت که انتخابات مجلس با انتخابات ریاست‌جمهوری فرق دارد. در انتخابات مجلس ضرورت دارد که یک تشکل به‌صورت فعال و منسجم کار تشکیلاتی را پی بگیرد.

در شرایط کنونی، تقریبا مقدمات این کار آماده شده است و اصلاح‌طلبان می‌توانند بار تشکیلاتی طیف حاکم بر دوش جامعه روحانیت مبارز افتاده بود. جامعه روحانیت باید در این سال‌ها کنار همه مسوولیت‌های به‌عهده‌شده از دوشتشکیلات منحل‌شده، اختلافات و تقابل‌های بافی‌مانده از این دوشتکل را نیست درون خود حل‌وفصل می‌کرد، کاری که از عهده اقلیت برمی‌آید و در نهایت فرصت مجمع روحانیون مبارز را سوی بخش منتسب‌شده روحانیت مبارز، منتشر شد تا اولین انشعاب و تقابل درون‌خانوادگی در جمهوری‌اسلامی شکل بگیرد. فهرست ۳۰نفره هریک از این دوتشکل که در آن زمان، همه افراد نزدیک به خود را در گروه‌های دیگر گرد خود جمع کرده بودند، ۱۲نام مشترک داشتند که هاشمی‌رفسنجانی، حسن‌روحانی، مهدی کروبی، محمدی‌ری‌شهری، اسماعیل شوشتری و دیگر گروه‌ها بود و تقریبا بی‌شباهت‌ترین افراد را برای نخبگان سیاسی اصلاح‌طلبان را نادیده گرفت؛ بلکه ایشان می‌خواهند بین نیروهای اصلاح‌طلب وحدت ایجاد کنند. وقتی چنین اتفاقی بیفتد، رنگ عوض کرده و ادعای اصلاح‌طلبی دارند.

فلاش‌بک

پس از آنکه برخی گزینه‌های فهرست اصلاح‌طلبان در شورای شهر تهران با نقض عهد، چمران را به جای مسجدجامعی بر مسند ریاست نشاندند، برخی از چهره‌های اصلاح‌طلب، نسبت به فرآیند تهیه فهرست انتخاباتی اصلاح‌طلبان اتخاذ کردند و جبران ۸سال‌محرومیت رهبانی که مسوولیت تهیه این فهرست را برعهده داشت، به این انتظارات پاسخ داد. برخی از عمده‌ترین این انتقادات به شرح زیر بود:

صادق زیباکلام: آنچه امروز در شورای شهر رخ می‌دهد، حاصل بی‌توجهی اصلاح‌طلبان به صندوق‌های رأی است. سال گذشته هم آقای قالیباف با یکسری الهه رامشگو، شهردار تهران شد. علت چیست؟! علت عدم‌پیگیری که در انتخابات مجلس که سال دیگر برگزار خواهد شد، شرکت نکنیم، نتیجه آن می‌شود همین شرایطی که امروز مشاهده می‌کنیم، یعنی برخی آقایان با ۱۰۰ یا حتی پنج‌درصد آرا کرسی مجلس را به‌دست می‌گیرند. (۱۳شهریور۹۳)

احمد توکلی: نتیجه نهایی این انتخابات و کار تشکیلاتی نشده‌اند که فهرست شورای شهر را به نام اصلاح‌طلبان با معیارهای مالی و ضوابط زشتی روبه‌رو شده‌اند که به وقت انتخابات شهردار آنها را که معاونه‌ا محسن هاشمی، و «قالیباف» را به‌وجود آورده و نهایتا «قالیباف» دوباره شهردار شد تا آن منتخبان شورا که با فهرست اصلاح‌طلبی وارد شورا شدند، امروز به «مسجدجامعی» رای ندادند یا به مردم معرفی می‌کردند، یک کار اولیه حزبی بود، چه کسی اعضای موجود را بدون حمایت حزبی می‌شناخت که به آنها رای دهد؟ (۱۴شهریور۹۳)

محمدجواد حق‌شناس: وقتی چارچوب فهرست خود را برای معرفی اعضا به شورای شهر می‌بندیم، باید خیلی توجه کنیم باید سازوکارهای لازم را رعایت کنیم. کسانی که با پشتوانه اصلاح‌طلبان رای می‌آورند و شهرستان در ردیف اصلاح‌طلبان است و بعدا خلف‌وعده می‌کنند، باید پاسخگو باشند. هم کسانی که این فهرست را تهیه می‌کنند و هم کسانی که بعد از رای‌آوردن برخلاف اصول‌اول عمل می‌کنند، باید جلوگیری شود که چرا اینگونه رفتار می‌کنند. (۱۴شهریور۹۳)

خلاصه پاسخ محسن رهامی به این انتقادها این بود:

محسن رهامی: دوستانی که به این فهرست (فهرست کاندیداهای اصلاح‌طلبان در انتخابات شورای شهر) انتقاداتی دارند، باید متوجه باشند فهرست اصلاح‌طلبان برای حضور آنها حساب باز کنیم. آنچه در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم رخ داد، این بود که اصلاح‌طلبان و جبهه دوم‌خردادی به انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا نداشتند و آنچه در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم رخ داد، دست اصلاح‌طلبان برای انتخاب نیروهای اصلاح‌طلب و وحدت ایجاد کنند. وقتی چنین

اصلاح‌طلبان در انتخابات مجلس دهم از چه الگویی پیروی می‌کنند؟

انتخاب در شرایط سخت

مهدی قدیمی، مرجان توحیدی

عکس: مهدی سنجری

اصلاح‌طلبانی که حالا پس از هشت‌سال گوشه‌نشینی در سیاست، دوباره بازگشت به متن را تمرین می‌کنند، سال آینده در آزمونی سخت، باید همه تجربه‌های گذشته خود را یک‌جا جمع کنند تا شاید بتوانند با عبور از موانع و رقبا به قوه قانون‌گذاری راه پیدا کنند. اینکه در کارزار مهم انتخابات مجلس دهم، اصلاح‌طلبان با چه تاکتیک و رویکردی می‌توانند پا به عرصه رقابت بگذارند تا هم از گزند موانع مختلف مصون باشند و هم شانس بیشتری برای کسب کرسی‌های پارلمان داشته باشند، موضوعی است که این‌روزها هر جمعی، سخن از آن در میان است. مروری بر آنچه که در ادوار گذشته مجلس، در دستور کار جناح «چپ قدیم» و «اصلاح‌طلب فعلی» و محافظه‌کار، با راست قدیم و «اصلاح‌گرای فعلی» قرار داشته، یکی از ملزومات شناخت موفقیت فعلی و انتخاب بهترین روش‌ها برای از دست‌رفتن آخرین فرصت‌های بازگشت اصلاحات است.

انتخابات اول: انقلابیون و احزاب

انتخابات اولین دوره مجلس در ایران، در سال ۵۸ برگزار شد و در آن فهرست ائتلاف بزرگ، متشکل از جامعه روحانیت مبارز قبل از انشعاب، حزب جمهوری‌اسلامی، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی قبل از انشعاب و انجمن‌های اسلامی گوناگون، توانست در تهران ۲۱نفر را راهی پارلمان کند و فهرست دفتر هماهنگی مردم با رییس‌جمهور (بنی‌صدر)، نهضت آزادی و دیگر فهرست‌های منتسب به احزاب و گروه‌های مختلف جمعا ۹نفر را از تهران راهی پارلمان کردند. این انتخابات در سال انقلاب، به نوعی، وزن‌کشی میان نیروهای حامی و نزدیکان امام‌خمینی و دیگر گروه‌ها بود و تقریبا بی‌شباهت‌ترین انتخابات به ادوار بعدی مجلس به‌شمار می‌آید.

انتخابات دوم: رقابت درون‌خانوادگی

در اسفند۶۲ و فروردین سال ۶۳ انتخابات مجلس‌دوم برگزار شد. با این حال، رابزنی‌های گروه‌های سیاسی برای انتشار فهرست مشترک از اواخر مجلس اول و قرارگرفتن در آستانه انتخابات مجلس دوم آغاز شده بود. مجلس دوم را شاید بتوان سرآغاز ارایه دیدگاه‌ها و فهرست‌های فرجی از هر دو جناح اصلاح‌طلب در آستانه انتخابات مجلس‌دوم دانست. انتخابات دوم، به‌نوعی، زمینه‌ساز بسیاری از بنیادها و نهادها و نیز روابط نزدیکی که با محافل سیاست دارند، یک پای جدی نظام سیاسی و مدیریتی کشور به شمار می‌آیند. در عین‌حال، در سال‌های پیش از رحلت بنیانگذار انقلاب، شرایط سیاسی خاص کشور، فضای تقسیم قدرت شورای شهر تهران، پذیرش قطعنامه و وضعیت اقتصادی بحرانی سال‌های ۶۷ و ۶۸، دیگر مجالی برای بروز رقابت‌های سیاسی و جناحی باقی نگذاشته بود. با وجود این، دوگانگی‌ها و اختلاف‌نظرها در همین سال‌ها نیز کمویش ادامه داشت و پس از درگذشت امام(ره)، رنگ‌وبوی جدیدی نیز به خود گرفت. انتخاب آیت‌الله‌خامنه‌ای به رهبری، انتخاب آیت‌الله‌هاشمی‌فسنجانی به ریاست‌جمهوری و کمی بعد تغییر رییس قوه‌قضاییه به طور کامل، ازایش قوای سه‌گانه را به سمت تغییر برد اما دوسال طول کشید تا این تغییر در انتخابات مجلس‌چهارم در ابتدای سال ۷۰ کامل شود. این انتخابات با رد‌صلاحیت گسترده جناح چپ توسط شورای نگهبان همراه شد. این مساله با اعمال نوع جدیدی از نظارت که بعدها به نظارت استصوابی مشهور شد، اتفاق افتاد. اعمال اینگونه نظارت در جریان انتخابات مجلس‌چهارم، منجر به رد‌صلاحیت بسیاری از کاندیداهای جناح چپ و از سوی دیگر با استقبال و حمایت طیف راست روبه‌رو شد. رد‌صلاحیت‌های گسترده که اعتراض مجمع روحانیون را برانگیخته بود، سبب شد تا این تشکل طی نامه‌ای اعتراض خود را نسبت به بروز این اتفاق، اعلام کند. جناح راست در قالب جامعه روحانیت مبارز با بهره‌مندی از فضای بدون رقیب و محروسیت جناح چپ با شعار پیروزی از خط امام، اطاعت از رهبری و حمایت از هاشمی، به صحنه انتخابات آمد و فهرستی را در انتخابات مجلس چهارم ارایه کرد که مورد حمایت تشکل‌های همسو با جامعه روحانیت مبارز چون جامعه‌اسلامی فرهنگیان، جامعه‌اسلامی مهندسین، جامعه زینب(س)، جامعه اساتید و بازار و جمعیت موتلفه نیز واقع شد. این گروه‌ها چندی بعد، با نام «تشکل‌های اسلامی همسو» در صحنه سیاسی کشور شناخته شدند. پس از اعلام نتایج انتخابات مجلس‌چهارم، مجمع روحانیون فعالیت سیاسی خود را با ایجاد شرایط مساعد تعطیل کرد.

انتخابات پنجم: تولد تکنوکرات‌ها

غیبت طولانی‌مدت مجمع روحانیون مبارز با برگزاری پنجمین دوره انتخابات مجلس ادامه پیدا کرد و بدان‌ترتیب برای چهارسال، تنها جناح راست در فضای سیاسی کشور فعالیت داشت. اما در آستانه انتخابات مجلس پنجم، «کارگزاران سازندگی» با ابرار نگرانی از تداوم تک‌صدایی در کشور اعلام موجودیت کرد. در حالی که تلاش‌های آیت‌الله‌هاشمی‌رفسنجانی، رییس‌جمهوری وقت و آیت‌الله‌مهدوی‌کنی (دبیر کل جامعه روحانیت مبارز) برای به صحنه‌آوردن مجمع روحانیون مبارز در انتخابات مجلس پنجم ناکام مانده بود و این تشکل‌های همسو با جامعه روحانیت مبارز می‌بنداشتند با کنارگرفتن رقیب، شرایط برای پیروزی در انتخابات به دست آوردهاند، جمعی از مدیران سیاسی، توانست به بازسازی خود بپردازد و پس از ائتلاف با کارگزاران سازندگی، آغاز طلایی پنجم را به‌عنوان راه بازگشت خود به عرصه سیاست انتخاب کند.

انتخابات ششم: سرمستی و گسست

انتخابات مجلس ششم اما در شرایطی برگزار شد که همه‌چیز در فضای سیاسی با گذشته تفاوت داشت. دوخردداد در ایران به وقوع پیوسته و همه‌چیز را تغییر داده بود. آن هنگام دیگر نه مجمع‌روحانیون و کارگزاران سازندگی که جمعی از نیروهای نزدیک به رییس‌جمهور وقت یعنی خاتمی، پیشاهنگ رقابت با جناح راست بودند. جناح چپ با شعار مجمع‌روحانیون که طیف سنتی این جناح محسوب می‌شد، و تنها به‌دنبال نفع خود هستند و برای این کار هم دست به سوءاستفاده می‌زنند که این کار دقیقا مظهر فساد است. اگر فساد اقتصادی به ثروتمندشدن افراد از جیب مردم منجر می‌شود، کار فرصت‌طلبان سیاسی هم صاحب‌قدرت‌شدن یا استفاده از عقیده دیگران است.

اما اصلاح‌طلبان در شرایط فعلی باید این موضوع را مدنظر داشته باشند که جریان‌های ساختگی در کمین هستند؛ جریان‌هایی که در موعد انتخابات سر بر می‌آورند و قصد دارند تا خود را به اصلاح‌طلبان نزدیک و از موقعیت اجتماعی آنها سوءاستفاده کنند. خیلی از افراد در چندسال گذشته یعنی زمانی که محمود احمدی‌نژاد ریاست دولت را برعهده داشت، جزء تشکیلات عقیده خود مبنی بر اصلاح‌طلبودن را افراز کنند و حتی سعی داشتند با دولت کنار بیایند. جالب این است که همین افراد امروز با تغییر دولت، رنگ عوض کرده و ادعای اصلاح‌طلبی دارند.

تاکید من بر این نکته این است که این افراد باید شناسایی شوند به عقیده من، خطر این افراد فرصت‌طلب از اصلاح‌طلبان ساختگی که جریان مقابل به راه انداخته، بیشتر است. اما برای رفع این مشکل باید یک تشکیلات منسجم به فعالیت بپردازد و کار تشکیلاتی را به‌صورت جدی در دستور کار قرار دهد.

در انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم، به‌خاطر بهره‌مندی از ظرفیت اشخاصی چون سیدمحمد خاتمی و اکبر هاشمی‌رفسنجانی، ضعف تشکیلاتی جبهه اصلاحات به‌نوعی پوشش داده شد و توانستیم در این انتخابات پیروز شویم. اما باید توجه داشت که انتخابات مجلس با انتخابات ریاست‌جمهوری فرق دارد. در انتخابات مجلس ضرورت دارد که یک تشکل به‌صورت فعال و منسجم کار تشکیلاتی را پی بگیرد.

در شرایط کنونی، تقریبا مقدمات این کار آماده شده است و اصلاح‌طلبان می‌توانند بار تشکیلاتی طیف حاکم بر دوش جامعه روحانیت مبارز افتاده بود. جامعه روحانیت باید در این سال‌ها کنار همه مسوولیت‌های به‌عهده‌شده از دوشتشکیلات منحل‌شده، اختلافات و تقابل‌های باقی‌مانده از این دوشتکل را نیست درون خود حل‌وفصل می‌کرد، کاری که از عهده اقلیت برمی‌آید و در نهایت فرصت مجمع روحانیون مبارز را سوی بخش منتسب‌شده روحانیت مبارز، منتشر شد تا اولین انشعاب و تقابل درون‌خانوادگی در جمهوری‌اسلامی شکل بگیرد. فهرست ۳۰نفره هریک از این دوتشکل که در آن زمان، همه افراد نزدیک به خود را در گروه‌های دیگر گرد خود جمع کرده بودند، ۱۲نام مشترک داشتند که هاشمی‌رفسنجانی، حسن‌روحانی، مهدی کروبی، محمود دعایی و مصطفی معین از جمله آنها بودند. نتیجه این انتخابات برای جناح‌راستی‌ها شوکه‌کننده بود؛ از بین ۱۸نفره که در جدول آن، دست اصلاح‌طلبان برای انتخاب نیروهای اصلاح‌طلب و وحدت ایجاد کنند. وقتی چنین اتفاقی بیفتد، رنگ عوض کرده و ادعای اصلاح‌طلبی دارند.

سیدهادی خامنه‌ای در آستانه انتخابات مجلس ششم گفته بود: به‌دلیل مخالفت با سیاست‌های پدرسالارانه احزاب کارگزاران و جبهه مشارکت، ۱۰گروه دوخردادی ائتلاف جدیدی تشکیل دادهاند و در فهرست این ائتلاف نام رضا خاتمی، محسن میردامادی، اکبر هاشمی‌رفسنجانی و محمد غرضی با یعنوان سران مشارکت و کارگزاران از فهرست حذف کردهاند

دولتی پس از برگزاری سلسله جلساتی با موافقت رییس‌جمهوری وقت، تشکلی را با عنوان کارگزاران سازندگی بنا نهادند. اعلام موجودیت کارگزاران با مقاومت و انتقاد شدید نمایندگان مجلس چهارم روبه‌رو شد. در آن سو، جناح چپ هم اگرچه در جریان انتخابات مجلس پنجم در قالب ائتلاف و فهرست مشترک نیرویی معرفی نکرد، اما مجمع روحانیون مبارز ماهع فعالیت هیچ‌یک از گروه‌های همراه خود نشده بود. جامعه روحانیت مبارز، کارگزاران و ائتلاف گروه‌های نهاد اسلام(ره)، رقبای اصلی در انتخابات مجلس‌پنجم بودند. مهدی کروبی با توجه به حضور تعدادی از اعضای کارگزاران در آن گروه به عنوان نیروهای انقلابی معتقد به نظام و خمینی‌گرا، به مردم نام برد و در آرای اکثار گروی خود، محمد محمدی‌ری‌شهری، اعلام موجودیت و فهرست نامزدهای خود را ارایه کرد. در نهایت، رقابت انتخاباتی در قالب چهار فهرست نزدیک که با محافل رسانه‌ای نشده، یک پای جدی نظام سیاسی و مدیریتی کشور به شمار می‌آیند. در عین‌حال، در سال‌های پیش از رحلت بنیانگذار انقلاب، شرایط سیاسی خاص کشور، فضای تقسیم قدرت شورای شهر تهران، پذیرش قطعنامه و وضعیت اقتصادی بحرانی سال‌های ۶۷ و ۶۸، دیگر مجالی برای بروز رقابت‌های سیاسی و جناحی باقی نگذاشته بود. با وجود این، دوگانگی‌ها و اختلاف‌نظرها در همین سال‌ها نیز کمویش ادامه داشت و پس از درگذشت امام(ره)، رنگ‌وبوی جدیدی نیز به خود گرفت. انتخاب آیت‌الله‌خامنه‌ای به رهبری، انتخاب آیت‌الله‌هاشمی‌رفسنجانی به ریاست‌جمهوری و کمی بعد تغییر رییس قوه‌قضاییه به طور کامل، ازایش قوای سه‌گانه را به سمت تغییر برد اما دوسال طول کشید تا این تغییر در انتخابات مجلس‌چهارم در ابتدای سال ۷۰ کامل شود. این انتخابات با رد‌صلاحیت گسترده جناح چپ توسط شورای نگهبان همراه شد. این مساله با اعمال نوع جدیدی از نظارت که بعدها به نظارت استصوابی مشهور شد، اتفاق افتاد. اعمال اینگونه نظارت در جریان انتخابات مجلس‌چهارم، منجر به رد‌صلاحیت بسیاری از کاندیداهای جناح چپ و از سوی دیگر با استقبال و حمایت طیف راست روبه‌رو شد. رد‌صلاحیت‌های گسترده که اعتراض مجمع روحانیون را برانگیخته بود، سبب شد تا این تشکل طی نامه‌ای اعتراض خود را نسبت به بروز این اتفاق، اعلام کند. جناح راست در قالب جامعه روحانیت مبارز با بهره‌مندی از فضای بدون رقیب و محروسیت جناح چپ با شعار پیروزی از خط امام، اطاعت از رهبری و حمایت از هاشمی، به صحنه انتخابات آمد و فهرستی را در انتخابات مجلس چهارم ارایه کرد که مورد حمایت تشکل‌های همسو با جامعه روحانیت مبارز چون جامعه‌اسلامی فرهنگیان، جامعه‌اسلامی مهندسین، جامعه زینب(س)، جامعه اساتید و بازار و جمعیت موتلفه نیز واقع شد. این گروه‌ها چندی بعد، با نام «تشکل‌های اسلامی همسو» در صحنه سیاسی کشور شناخته شدند. پس از اعلام نتایج انتخابات مجلس‌چهارم، مجمع روحانیون فعالیت سیاسی خود را با ایجاد شرایط مساعد تعطیل کرد.

انتخابات پنجم: تولد تکنوکرات‌ها

غیبت طولانی‌مدت مجمع روحانیون مبارز با برگزاری پنجمین دوره انتخابات مجلس ادامه پیدا کرد و بدان‌ترتیب برای چهارسال، تنها جناح راست در فضای سیاسی کشور فعالیت داشت. اما در آستانه انتخابات مجلس پنجم، «کارگزاران سازندگی» با ابرار نگرانی از تداوم تک‌صدایی در کشور اعلام موجودیت کرد. در حالی که تلاش‌های آیت‌الله‌هاشمی‌رفسنجانی، رییس‌جمهوری وقت و آیت‌الله‌مهدوی‌کنی (دبیر کل جامعه روحانیت مبارز) برای به صحنه‌آوردن مجمع روحانیون مبارز در انتخابات مجلس پنجم ناکام مانده بود و این تشکل‌های همسو با جامعه روحانیت مبارز می‌بنداشتند با کنارگرفتن رقیب، شرایط برای پیروزی در انتخابات به دست آوردهاند، جمعی از مدیران

به اصول اطلبیانه وفادار خواهند بود. به‌علاوه، موضوع تنها به تهران ختم نمی‌شود و مساله تهیه فهرست برای شهرستان‌ها هم هست

الهه عشایری: هم‌اکنون فهرست‌های مختلفی در حال تهیه است و ما معتقدیم باشیم چهره‌های حاضر در فهرست در طول چهارسال هم‌بدلیل همان مساله تایید صلاحیت‌ها بسته بود. با این حال، من نسبت به انتخابات مجلس بدلیل وجود افراد شناخته‌شده، امیدوار هستم

علی تاجرنیا: از جمله فعالان اصلاح‌طلبی است که عقیده دارد شکست اصلاح‌طلبان در انتخابات هیات‌رییسه شورای شهر سوم و البته انتخاب شهردار علاوه بر ضعف کار تشکیلاتی، به دلیل موانع و محدودیت‌هایی است که اصلاح‌طلبان در گزینش نامزدها دارند. به اعتقاد تاجرنیا، تشکیلات منسجم، یکی از مهم‌ترین عوامل است. او در عین حال تاکید می‌کند برای انتخابات مجلس، چندان جای نگرانی وجود ندارد و گزینه‌های مناسبی برای این منظور وجود دارند. او درعین حال به نکته مهمی اشاره می‌کند که آن است که در صورت نیافتن چهره‌های مناسب، اصلاح‌طلبان محبور نیستند الزاما برای ۳۰کرسی مجلس، فهرست انتخاباتی ارایه دهند

گفت‌وگو

مجبور نیستیم برای همه کرسی‌های مجلس فهرست بدهیم

گفت‌وگو

الهه عشایری: هم‌اکنون فهرست‌های مختلفی در حال تهیه است و ما معتقدیم باشیم چهره‌های حاضر در فهرست در طول چهارسال هم‌بدلیل همان مساله تایید صلاحیت‌ها بسته بود. با این حال، من نسبت به انتخابات مجلس بدلیل وجود افراد شناخته‌شده، امیدوار هستم

علی تاجرنیا: از جمله فعالان اصلاح‌طلبی است که عقیده دارد شکست اصلاح‌طلبان در انتخابات هیات‌رییسه شورای شهر سوم و البته انتخاب شهردار علاوه بر ضعف کار تشکیلاتی، به دلیل موانع و محدودیت‌هایی است که اصلاح‌طلبان در گزینش نامزدها دارند. به اعتقاد تاجرنیا، تشکیلات منسجم، یکی از مهم‌ترین عوامل است. او در عین حال تاکید می‌کند برای انتخابات مجلس، چندان جای نگرانی وجود ندارد و گزینه‌های مناسبی برای این منظور وجود دارند. او درعین حال به نکته مهمی اشاره می‌کند که آن است که در صورت نیافتن چهره‌های مناسب، اصلاح‌طلبان محبور نیستند الزاما برای ۳۰کرسی مجلس، فهرست انتخاباتی ارایه دهند

محمدجواد حق‌شناس: وقتی چارچوب فهرست خود را برای معرفی اعضا به شورای شهر می‌بندیم، باید خیلی توجه کنیم باید سازوکارهای لازم را رعایت کنیم. کسانی که با پشتوانه اصلاح‌طلبان رای می‌آورند و شهرستان در ردیف اصلاح‌طلبان است و بعدا خلف‌وعده می‌کنند، باید پاسخگو باشند. هم کسانی که این فهرست را تهیه می‌کنند و هم کسانی که بعد از رای‌آوردن برخلاف اصول‌اول عمل می‌کنند، باید جلوگیری شود که چرا اینگونه رفتار می‌کنند. (۱۴شهریور۹۳)

خلاصه پاسخ محسن رهامی به این انتقادها این بود:

محسن رهامی: دوستانی که به این فهرست (فهرست کاندیداهای اصلاح‌طلبان در انتخابات شورای شهر) انتقاداتی دارند، باید متوجه باشند فهرست اصلاح‌طلبان برای حضور آنها حساب باز کنیم. آنچه در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم رخ داد، این بود که اصلاح‌طلبان و جبهه دوم‌خردادی به انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا نداشتند و آنچه در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم رخ داد، دست اصلاح‌طلبان برای انتخاب نیروهای اصلاح‌طلب و وحدت ایجاد کنند. وقتی چنین اتفاقی بیفتد، رنگ عوض کرده و ادعای اصلاح‌طلبی دارند.

صادق زیباکلام: آنچه امروز در شورای شهر رخ می‌دهد، حاصل بی‌توجهی اصلاح‌طلبان به صندوق‌های رأی است. سال گذشته هم آقای قالیباف با یکسری الهه رامشگو، شهردار تهران شد. علت چیست؟! علت عدم‌پیگیری که در انتخابات مجلس که سال دیگر برگزار خواهد شد، شرکت نکنیم، نتیجه آن می‌شود همین شرایطی که امروز مشاهده می‌کنیم، یعنی برخی آقایان با ۱۰۰ یا حتی پنج‌درصد آرا کرسی مجلس را به‌دست می‌گیرند. (۱۳شهریور۹۳)

احمد توکلی: نتیجه نهایی این انتخابات و کار تشکیلاتی نشده‌اند که فهرست شورای شهر را به نام اصلاح‌طلبان با معیارهای مالی و ضوابط زشتی روبه‌رو شده‌اند که به وقت انتخابات شهردار آنها را که معاونه‌ا محسن هاشمی، و «قالیباف» را به‌وجود آورده و نهایتا «قالیباف» دوباره شهردار شد تا آن منتخبان شورا که با فهرست اصلاح‌طلبی وارد شورا شدند، امروز به «مسجدجامعی» رای ندادند یا به مردم معرفی می‌کردند، یک کار اولیه حزبی بود، چه کسی اعضای موجود را بدون حمایت حزبی می‌شناخت که به آنها رای دهد؟ (۱۴شهریور۹۳)

محمدجواد حق‌شناس: وقتی چارچوب فهرست خود را برای معرفی اعضا به شورای شهر می‌بندیم، باید خیلی توجه کنیم باید سازوکارهای لازم را رعایت کنیم. کسانی که با پشتوانه اصلاح‌طلبان رای می‌آورند و شهرستان در ردیف اصلاح‌طلبان است و بعدا خلف‌وعده می‌کنند، باید پاسخگو باشند. هم کسانی که این فهرست را تهیه می‌کنند و هم کسانی که بعد از رای‌آوردن برخلاف اصول‌اول عمل می‌کنند، باید جلوگیری شود که چرا اینگونه رفتار می‌کنند. (۱۴شهریور۹۳)

خلاصه پاسخ محسن رهامی به این انتقادها این بود:

محسن رهامی: دوستانی که به این فهرست (فهرست کاندیداهای اصلاح‌طلبان در انتخابات شورای شهر) انتقاداتی دارند، باید متوجه باشند فهرست اصلاح‌طلبان برای حضور آنها حساب باز کنیم. آنچه در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم رخ داد، این بود که اصلاح‌طلبان و جبهه دوم‌خردادی به انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا نداشتند و آنچه در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم رخ داد، دست اصلاح‌طلبان برای انتخاب نیروهای اصلاح‌طلب و وحدت ایجاد کنند. وقتی چنین اتفاقی بیفتد، رنگ عوض کرده و ادعای اصلاح‌طلبی دارند.

شهربانو امانی:

درس‌های گذشته را فراموش نمی‌کنیم

شهربانو امانی، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران، معتقد است چنانچه جبهه اصلاحات نتواند فهرست اولیه و قوی خود را برای انتخابات مجلس ارایه کند، این فرصت را دارد تا فهرستی گزینشی از نیروهای سیاسی متعهد به مولیات اصلاح‌طلبی را روانه رقابت‌های انتخاباتی کند که این فهرست نیز در صورتی رأی‌آوری بیشتر دارد که طیف میانه و تاثیرگذار در مجلس را تشکیل دهد. او معتقد است اصلاح‌طلبان در انتخابات شوراها توجه لازم را به این موضوع نداشتند و برای انتخابات مجلس باید از این اشتباه درس بگیرند.

چرا اصلاح‌طلبان در جریان انتخابات گذشته به انتخابات شوراهای شهر و روستا توجه لازم را نداشتند و در فهرست آنها نام‌هایی دیده شده که چندان قرابتی با اصلاح‌طلبی نداشتند. به همین دلیل، نتیجه آن فهرست هم واگذاری کرسی‌های هیات‌رییسه شورا در سال دوم فعالیت‌شورا بود؟

همه می‌دانند که اصلاح‌طلبان در همه انتخابات نتوانسته‌اند در شرایط مطلوبی فهرست‌های انتخاباتی خود را ارایه دهند؛ بدلیل همین موانع که در انتخابات مختلف و فهرست‌های گوناگون دیدهاند، فهرست‌های ارتنظیم و ارایه کنند که آن فهرست‌ها بتواند از فیلترهای نظارتی عبور کند. اما علاوه‌بر این، در انتخابات شوراهای چهارم شهر و روستا، سپهر سیاسی کشور طوری بود که اصلاح‌طلبان تمام تلاش خود را وقف تغییر شرایط موجود و به همین‌دلیل، توجه ویژه خود را به انتخابات ریاست‌جمهوری معطوف کرده بودند. بنابراین فعالان این عرصه نیز تمام تلاش خود را برای سامان‌دادن به اردوگاه اصلاح‌طلبان قرار داده بودند تا از این رهگذر بتوانند نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری را از آن خود کنند. بنابراین اصلاح‌طلبان

شهربانو امانی، عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران، معتقد است چنانچه جبهه اصلاحات نتواند فهرست اولیه و قوی خود را برای انتخابات مجلس ارایه کند، این فرصت را دارد تا فهرستی گزینشی از نیروهای سیاسی متعهد به مولیات اصلاح‌طلبی را روانه رقابت‌های انتخاباتی کند که این فهرست نیز در صورتی رأی‌آوری بیشتر دارد که طیف میانه و تاثیرگذار در مجلس را تشکیل دهد. او معتقد است اصلاح‌طلبان در انتخابات شوراها توجه لازم را به این موضوع نداشتند و برای انتخابات مجلس باید از این اشتباه درس بگیرند.

چرا اصلاح‌طلبان در جریان انتخابات گذشته به انتخابات شوراهای شهر و روستا توجه لازم را نداشتند و در فهرست آنها نام‌هایی دیده شده که چندان قرابتی با اصلاح‌طلبی نداشتند. به همین دلیل، نتیجه آن فهرست هم واگذاری کرسی‌های هیات‌رییسه شورا در سال دوم فعالیت‌شورا بود؟

همه می‌دانند که اصلاح‌طلبان در همه انتخابات نتوانسته‌اند در شرایط مطلوبی فهرست‌های انتخاباتی خود را ارایه دهند؛ بدلیل همین موانع که در انتخابات مختلف و فهرست‌های گوناگون دیدهاند، فهرست‌های ارتنظیم و ارایه کنند که آن فهرست‌ها بتواند از فیلترهای نظارتی عبور کند. اما علاوه‌بر این، در انتخابات شوراهای چهارم شهر و روستا، سپهر سیاسی کشور طوری بود که اصلاح‌طلبان تمام تلاش خود را وقف تغییر شرایط موجود و به همین‌دلیل، توجه ویژه خود را به انتخابات ریاست‌جمهوری معطوف کرده بودند. بنابراین فعالان این عرصه نیز تمام تلاش خود را برای سامان‌دادن به اردوگاه اصلاح‌طلبان قرار داده بودند تا از این رهگذر بتوانند نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری را از آن خود کنند. بنابراین اصلاح‌طلبان

اگر رفتار اصلاح‌طلبان در انتخابات مجلس دهم، با الگوبرداری از مدل مجلس‌ششم باشد، در شرایطی که نه دولت مستقر دولت اصلاحات است و نه رقبا در شرایط سخت قرار دارند، شاید مجلس‌دهم آخرین ایستگاه فعالیت سیاسی اصلاح‌طلبان شود. اما با الگوبرداری از مدل مجلس‌ششم، مجلس‌هفتم را هم از دست می‌دادند تا مهمجیز به بازگشت در مجلس‌هشتم موکول شود.

انتخابات هشتم: یاران خاتمی

جناح‌بندی‌های سابق که حالا دیگر چندسالی بود با نام اصلاح‌طلبان شناخته می‌شدند، این را آموخته بودند که بازگشت با نیروهای میانه‌رو، مفیدتر از طرد یا ائتلاف‌نکردن با آنها است. بنابراین برای پیروزی در انت